

Fylkesmannen i Troms

Postboks 6105
9291 Tromsø

Sjumilssteget - satsing på barn og unge i Balsfjord kommune.

Henviser til samtaler og varsel om endret dato for tilbakemelding i forbindelse med Sjumilssteget.

Balsfjord kommune ved rådmannen har i samarbeid med fagenheter hatt en gjennomgang på dette temaet og de spørsmål som stilles i forhold til FNs barnekonvensjon.

Som en generell tilbakemelding har Balsfjord kommune over tid erfart at det har vært utfordringer i forhold til et god fungerende tverrfaglig samarbeid for utsatte barn og unge, i den sammenheng har kommunen mottatt skjønnsmidler til et tverrfaglig prosjekt. I tillegg har Fylkesmannen bidratt med deltakelse på temadag hvor lovverk som de ulike tjenesteområdene yter tjenester etter ble gjennomgått. Prosjektet har blant annet som mål å få etablert en felles plattform for kommunen når det gjelder basis kunnskaper, kjennskap til hverandre og med et overordnet mål å gi et tilrettelagt tverrfaglig tilbud til utsatte barn og unge. Samarbeidet med Fylkesmannen og de fokus som er satt i kommunen har deltakerne erfart som positiv. Rådmannen vurderer også denne formen som en verdifull samarbeidsarena hvor fagledere og andre samarbeidsparter er med på å utarbeide kjøreregler i hht gjeldene lovverket. Balsfjord kommune var en av kommunene som hadde tilsyns i fht samarbeid mellom helse-, sosial- og barnevernstjenesten.

Balsfjord kommune ønsker å sikre barn og unges *medbestemmelse* gjennom ungdomsrådet, elevråd ved skolene, rett til deltakelse ved foreldresamtaler og i ansvarsgruppemøter fra fylte 12 år. Ansatt ved barnevernstjenesten er barnas representant i plansaker, det er behov for en gjennomgang av kommunens rutiner om hvilke saker som oversendes ungdomsrådet. Ved en gjennomgang av sakliste har ungdomsrådet behandlet saker som;

Ungdomsrådet har møte og uttalerett i kommunestyret.

Videre er det i skolene en rutine om at elever over 12 år underskriver egen IOP (individuell opplæringsplan). Barnevernstjenesten har en fast rutine i fht gjennomgang av tiltaksplaner med aktuelle barn i hvert fall fra fylte 12 år og med en underskrift fra 15 år og da også som part i egen sak. Barnevern og tjenester innen psykisk helsevern understreker også viktigheta av å ta barn og unge med på råd og at de på den måten har en reell medbestemmelse.

God omsorg;

Balsfjord kommune har ikke bosatt fykninger og har ikke mottak. Flerkulturelle ekteskap er det flere av. Det har vært fokus på norskopplæring for fremmedspråklige voksne i kommunen og ved voksenopplæringen har det vært gitt norskopplæring. Det er også stor vilje til samarbeid slik at

fremmedspråklige i samarbeid med NAV og kommunen har gitt arbeidstrening ved enheter i kommunen. I flerkulturelle ekteskap vurderes det som særdeles viktig at norsk språk og kultur læres, samt at de fremmedspråklige voksne får en sosial- og arbeidsarena. Videre er det etablert møteplasser for barn og unge, dette både i regi av kommunen og som oppfølging av tilbudet innen frivillige organisasjoner. Prosjektet for å styrke det tverrfaglige arbeid viser også at kommunen må sette de organisatoriske møtested for å sikre samhandling på tvers av fagenhetene. For enheten/tjenesteleverandør hver for seg vurderes innsatsen for å sikre enkelt individet og familier god omsorg å bli ivaretatt.

I forbindelse med fremmedspråklige elever i skolen får de som hovedregel 4 timer ekstra norskundervisning pr uke. Disse timene brukes også med fokus på de sosiale forhold. Integrering i klassemiljø blir ivaretatt ved at enkelte elever får ekstra oppfølgingsoppgaver i fht den nye, dette gjelder uansett om eleven er fremmedspråklig eller norsk. Medansvar for å ta imot nye elever forberede gjennom samtale med klassene. Det er alltid en fordel å kjenne til tilflytting i god tid for på den måten sikre en god mottakelse.

Særskilt vern og støtte

Erfaringsvis er det viktig å få etablert kontakt med skoler, barnehager, helse og sosial før en skal fosterhjemsplassere barn i andre kommuner eller i andre deler av egen kommune. Dette lar seg gjennomføre i varierende grad, avhengig av årstid, plassering i beredskapsheimer osv. Balsfjord kommune erfarer at et nært samarbeid med BUFetat og ny kommune fungerer godt og at lovverket legger en ramme som skal sikre barnets og familienes beste. Dette gjennom samværsplaner, omsorgsplaner, etablering av ansvarsgrupper der det er nødvendig, samt at fylkesnemndas vedtak legges til grunne for tiltakene. Balsfjord kommune i samarbeid med BUFetat har også fokus på fosterhjemsplassering når familie skal finnes, dette blant annet i fht interesser, geografi, familiesammensetning altså passer barnet/ungdommen inn i akkurat den familien. Internt i kommunen har vi brakt i erfaring at tverrfaglig samarbeid oppfattes ulikt mellom ulike fagenheter og dette jobber en med. Dersom kommunen har omsorgsansvar for ungdommer som er 16 år starter en forberedelsen til da mht ettervern. Erfaringsmessig er det behov for en modningsprosess hos ungdommen og familien. Dersom en ungdom ved fylte 18 år ikke ønsker videre oppfølging informeres vedkommende om rettighetene og samtidig gis tilbud om å ta kontakt, samt at barnevernstjenesten alltid skal ta kontakt før ungdommen fyller 19 år. Balsfjord kommune har de siste 3 årene mottatt ekstraordinære midler i forbindelse med fattigdomssatsingen, dette har vært med på å kunne gi tilskudd utover det som barnevern og sosialtjenesten yter. Dette har vært positivt i fht etablering i egen bolig og oppfølging i fht fritidstilbud både for barn som i dag mottar tjenestetilbud og andre som er i den utsatte gruppen av barn og unge.

Vern mot overgrep

Skole og barnehager har utarbeidet handlingsplan for hvordan opptre i forhold til eventuelle overgrepssaker. I tillegg har enhetene utarbeidet egne kriseplaner i tilfelle andre uønskede hendelser av slik karakter.

Det er etablert et tverrfaglig team hvor helsesøster, barnevernstjenesten, kommunelegen, psykisk helsearbeider for barn og ungdom og politi er faste representanter, i tillegg kan representant fra aktuell barnehage eller skole delta ved behov. Saker drøftes anonymt og har også en veiledende funksjon. Balsfjord kommune samarbeider godt med politietaten i kommunen, men har ikke fått etablert politiråd som er et tiltak som en vurderer som styrkende i forhold til forebyggende arbeid for barn og unge. I tillegg samarbeider barnevernstjenesten god med konsultasjons teamet i

Tromsø og en har også brukt barnas hus i forbindelse med bl.a avhør av barn i volds/overgrepssaker.

Fullverdig liv

Balsfjord kommune har i stor grad tilrettelagte fysiske miljø for funksjonshemmede. Brukerrådet for funksjonshemmede får til uttalelser saker som er av en slik karakter f.eks byggesaker, arealplanlegging osv. I tillegg behandler de enkeltsaker som de selv tar tak i eller som de får oversendt fra innbyggere eller andre.

Bulahuset er tilbud til ungdom og er tilrettelagt for å komme inn med f.eks rullestoler.

Brukerrådet har påpekt enkelte bygninger i kommunen som burde vært bedre tilrettelagt for bevegelseshemmede. For å sikre et tverrfaglig samarbeid etableres det ansvarsgrupper som skal ivareta brukere av tjenesten på individnivå. Samtidig er vår oppfatning at det fortsatt er forbedrings potensial i forhold til tverrfaglig samarbeid både til funksjonshemmede og andre barn.

Det er samarbeid og kommunen mottar veiledning fra spesialisthelsetjenesten, dette fra Habiliteringsenheten og BUP, men også statlig spesialpedagogiske sentra avhengig av hvilke behov kommunen har.

God helse

I kommunens sentra er det bygd gangfelt, men det er fortsatt behov for ytterligere utvidelse enkelte steder. Det er et engasjement fra lokalbefolkningen som også politisknivå inviteres til. Vår kommune har mange trafikkfarlige områder, dette blant annet pga at E 6 går gjennom kommunen med det som medfører av utfordringer. Det er ikke utarbeidet en trafiksikkerhetsplan. I arealplanarbeidet som pågår er myke trafikanter også i fokus. Skolene i kommunen har tilrettelagt for fysisk aktivitet i skoletiden, dette utover ordinær kroppsoving undervisning og mer enn det som er lovfestet. Skolefrukt og grønt i samtlige skoler, også rene barneskoler. I barnehagene er det fokus på kosthold og barna får daglig frukt, flere ansatte har tatt videreutdanning i kosthold og helse. Det var en tverrfaglig gruppe fra Balsfjord som gjennomførte studiet, dette styrker helhetstenkningen rundt kosthold og gjør det mulig å lage egne undervisningsopplegge eller gi veiledning til foreldre i f.eks barnehage. Skolene har ulike program om ATN (alkohol, tobakk og narkotika), ikke alle bruker FRI. Utvalgte elever fra 9. klassetrinn deltar på kurs i regi av Juvente. I tillegg har enhet psykiatri og rehabilitering i samarbeid med kulturskolen, ungdomssatsingen satt rus som tema på neste Bry Dæ konsert. Bry Dæ er en ungdomssatsing med aktuelle tema, i 2008 var første året det ble arrangert en slik konsert noe som ble en stor suksess. Bry Dæ er et resultat av kick off helg hvor ungdom kom med innspill og ønske om aktivitet. Ved neste revidering av alkoholpolitisk handlingsplan må det komme med et større fokus på tiltak rettet mot ungdommen, dette sikres ikke i dagens plan på en tilfredsstillende måte.

Balsfjord kommune er en MOT kommune, i tillegg er det vektlagt rusfrie arrangement 16. mai på BULA huset. Her gis det i tillegg tilbud til ungdom med møtested, sommeraktiviteter for barn ned til 10 år, danseverksted, musikkverksted, spill osv, det er tilbud organisert gjennom enhet psyk og rehabilitering.

Enkelte av skolene i kommunen har uttrykt et behov for økt tilbud om skolehelsetjeneste. Treffetid for helsesøster i skoletiden er organisert slik at ungdomsskolene har hyppigere tilbud enn barneskolen. Helsesøstertjenesten har på bakgrunn av økonomisk innsparingstiltak gått med redusert bemanning en periode, dette påvirker deres mulighet til tjenesteyting. Helsestasjon for ungdom er organisert på et sted i kommunen og er åpen en gang hver 14. dag med unntak i

sommerhalvåret. Kommunen opprettet tidlig i handlingsplan perioden stilling innen psykisk helsearbeid for barn og unge, denne stillingen er hundre prosent og samarbeider tett med skole, barnevern og helsetjenestene. I handlingsplanperioden ble det også opprettet miljøarbeider som rettet tilbud mot barn og unge på treffstedet for ungdom. Balsfjord kommune i samarbeid med Karlsøy og Tromsø har gjennom et Tvibitt samarbeid også er et forebyggende tiltak i tiltakskjeden for målgruppen. Erfaringsmessig er det viktig å engasjere og ta ungdommen med på å utvikle tjenestetilbud for målgruppen, deres engasjement og kreativitet gir positive resultater. Ungdommen deltar aktivt i tilbudet UngA, konserter, Bry Dæ, enten som deltakere, planleggere, søker om økonomiskstøtte. Det skal også startes opp med friluftsgruppe som sikrer tilbud til ikke organisert ungdom, det er også kjøpt inn utstyr som lånes ut ved behov. Balsfjord kommune sikrer at arbeidet videreføres i fht psykisk helse for barn og unge gjennom de stillinger som arbeider målrettet mot dem, men også gjennom økt kompetanse både i skole og helsesøstertjeneste på området. En mener at Balsfjord har god og bred kompetanse innen helsetjenesten, skole og barnehage, dette gjennom interne utdanningsprogram, videreutdanninger og i fht rekruttering av fagfolk. Utfordringen ligger i å få dette til å fungere tverrfaglig. Som en viktig del av god helse er et godt fritidstilbud som gir trivsel for ungdommen, kulturskolen er et av tiltakene og det arrangeres konserter hvor ungdom opptrer. Elever fra kultur skolen har deltatt i UKM lokalt og også i nasjonal finale. Dette gir positiv effekt og motivasjon.

God utdanning

Kommunen har kartleggingsplan for avdekking av oppfølgingsbehov i skolene, barnehagene har system som sikrer avdekking i forhold til språk og begrepsutvikling. Samtlige skoler har handlingsplan i fht mobbing. Det er flere lærere som øker sin kompetanse gjennom å ta videreutdanning innen psykososialt arbeid for barn og unge. I et utdanningsløp var det andre yrkesgrupper innen helsetjenesten som tok utdanning samtidig med skoleansatt, dette erfartes som positivt i fht økt fokus på tverrfaglig tenking og samhandling.

Alle barn som har rett til barnehage har fått tilbud om det, det er fortsatt noen ledige plasser. Det er utarbeidet kriseplaner for skoler og barnehager, kommunen har kriseteam med ulike kompetanse som kan kontaktes ved ekstraordinære hendelser.

Rådgiverne ved skolene har videreutdanning i forhold til karriereplanlegging og en lokal plan for utdanningsvalg som sikrer bred hospitering på ulike linjer i den videregående skole.

Oppfølgingstjenesten og den videregående skole er samarbeidspartner som er tilstedet på ulike arena, dette også i forhold til fattigdomssatsing og utvikling av samhandlingsarena.

Denne tilbakemeldingen og analysen er en faglig administrativ gjennomgang og ikke forankret politisk. Dette arbeidet har for vårt vedkommende avdekket områder som har et forbedrings potensial, men også gitt en bekreftelse på at barn og unge er i fokus når det gjelder tjenesteyting. En ser frem til konferansen hvor Fylkesmannen legger frem en foreløpig tilstandsrapport fra Troms kommunene, samtidig som kommunene kanskje kan være med på å inspirere hverandre til en enda bedre fokusering på barn og unge.

Karin F. Berger

Kommunalsjef Balsfjord kommune